

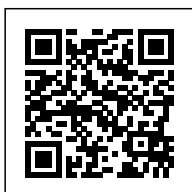

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

781/0

**Zpráva o činnosti a hospodaření Úřadu pro přístup k dopravní
infrastruktuře za rok 2019**

Předkladatel: ÚPDI

Doručeno poslancům: 17. března 2020 v 13:55

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky se předkládá materiál „Zpráva o činnosti a hospodaření Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře za rok 2019“.

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“) je ústředním orgánem státní správy a byl zřízen zákonem č. 320/2016 Sb. k 1. 4. 2017.

Jeho hlavním předmětem činnosti je regulace přístupu na železniční dopravní cestu, regulace přístupu ke službám včetně řešení sporů a cenová kontrola v oblasti železničních drah. ÚPDI má též na starosti dohled nad vyjednáváním letištních poplatků a řešení problémů interoperability evropského elektronického mýta.

Předkládaná zpráva je vypracována na základě § 9 zákona č. 320/2016 Sb. a poskytuje základní přehled o činnosti Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře v roce 2019. Zpráva je předkládána Vládě ČR a Poslanecké sněmovně pro informaci.

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře

ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ÚŘADU PRO PŘÍSTUP K DOPRAVNÍ INFRASTRUKTUŘE ZA ROK 2019

Č.j. UPDI- 1004/20 ze dne 12. března 2020

Předkládá:
Ing. Pavel Kodým
předseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

OBSAH

Úvodní slovo předsedy.....	2
Výkon státní správy v oblasti drah.....	4
Výkon státní správy Úřadem	6
Činnosti úřadu.....	7
Správní řízení v roce 2019.....	9
Řízení o opravných prostředcích.....	11
Soudní řízení.....	11
Setkání s aktéry trhu 2019.....	12
Monitoring železničního trhu.....	13
Cenová kontrola a státní dozor.....	13
Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.....	14
Mezinárodní aktivity.....	15
Hospodaření Úřadu.....	16
Kapitálové výdaje v rámci programového financování.....	19
Nároky vůči státnímu rozpočtu k 31. 12. 2019.....	20
Systemizace a naplnění počtu pracovních a služebních míst.....	20
Vnitřní a vnější kontroly.....	21
Závěr.....	22

Úvodní slovo předsedy

Předkládaná zpráva je vypracována na základě § 9 zákona č. 320/2016 Sb., o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, a poskytuje základní přehled o činnosti tohoto úřadu v roce 2019. Zpráva je předkládána Poslanecké sněmovně a vládě České republiky, poté bude zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“) byl, jako ústřední orgán státní správy se sídlem v Praze, zřízen k 1. 4. 2017 na základě výše uvedeného zákona. Hlavním předmětem jeho činnosti je usměrňování přístupu na železniční dopravní cestu a regulace přístupu ke službám, včetně řešení sporů, a cenová kontrola v oblasti železničních drah. Úřad má též svěřen dohled nad vyjednáváním o letištních poplatcích a vykonává agendu interoperability evropského elektronického mýta. Úřadu nejsou podřízeny žádné jiné úřady, neposkytuje žádné dotace. Veškeré jeho příjmy z rozpočtu jsou vynakládány výlučně na výkon státní správy.

V oblasti liberalizovaného železničního trhu je stěžejním úkolem Úřadu ochrana železničního dopravce jako slabší smluvní strany před libovůlí provozovatele infrastruktury nebo provozovatele služeb, na jejichž využití je dopravce odkázán. S tím souvisí zajištění spravedlivé soutěže mezi dopravci, tj. ochrana před narušením této soutěže ze strany provozovatelů infrastruktury. Výkon funkce regulátora v drážní dopravě tvoří nejrozsáhlejší část agendy Úřadu, přitom úzce spolupracuje s Drážním úřadem a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

V oblasti letecké dopravy je úkolem Úřadu zajištění transparentního a nediskriminačního postupu při vyjednávání o letištních poplatcích a dohled nad nediskriminačním přístupem k poskytování služeb letišť. Diskriminace může potenciálně spočívat jednak v celkovém navýšení ceny, poskytování slev větším dopravcům či v motivačních programech pro vybrané dopravce. V České republice se dohled nad poplatky týká letiště Praha.

V oblasti pozemních komunikací je úkolem Úřadu výkon poradní a mediační funkce při sjednávání smluv mezi provozovatelem evropské služby elektronického mýta a provozovatelem národního mýtného systému. Jde zejména o posuzování nediskriminace a transparency smluvních podmínek (smírčí orgán). Zatím však ke sporům při zavedení evropské služby elektronického mýta nedošlo.

Prioritou vedení Úřadu je vybudovat vysoce profesionální, odborně fundovaný a respektovaný úřad, s kvalitním výkonem dozorové a správní činnosti. Hlavními zásadami proto zůstává transparentnost, nestrannost a nezávislost při všech činnostech, ale zejména při výkonu státní správy a kontroly. Nástrojem ke splnění tohoto úkolu je kvalifikovaný výběr uchazečů o práci a využití prostředků jakými jsou hodnocení, kontrola a vzdělávání zaměstnanců.

Nejvýznamnějším předmětem činnosti Úřadu byl v roce 2019 výkon státní správy při regulaci přístupu na železniční dopravní cestu. V rámci této činnosti Úřad rozhodoval o podmínkách přístupu dopravců na tratě Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, které jsou obsaženy v prohlášení o dráze. Věcí posouzení byly zejména poplatky za použití přístupových komunikací pro cestující a poplatky při jízdě vlaků odklonem. Úřad v roce 2019 obdržel žádosti o provedení testu hospodářské vyváženosti smlouvy o provozování drážní dopravy v závazku veřejných služeb. Zásadní řešenou záležitostí zůstává schvalování plánu omezení provozování dráhy a jeho změn tak, aby mohla proběhnout potřebná údržba a investiční výstavba železniční sítě, a současně, aby dopady na provoz byly minimální. S tím souvisejí pravidla pro redistribuci kapacity, kde došlo k jednomu spornému případu. Úřad v roce 2019 prováděl kontroly v oblasti ceny za užití dráhy a zařízení služeb, ve všech případech zjistil nedostatky. Účastníci řízení v mnoha komplikovaných sporech využívají opravných prostředků a podávají rozklady. V řadě případů pak byla proti rozhodnutí Úřadu podána žaloba.

Kromě výkonu státní správy se zajišťovaly další činnosti spojené se vznikem Úřadu, zařizováním prostor, plněním povinností z hlediska hospodaření a výkonu státní služby. Byl implementován nový software na spisovou službu, pokračuje zpracování vnitřních předpisů.

K řádnému výkonu státní správy přispěla i spolupráce se správními úřady, zejména s Ministerstvem financí, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Úřadem vlády České republiky, Českým statistickým úřadem, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Drážním úřadem.

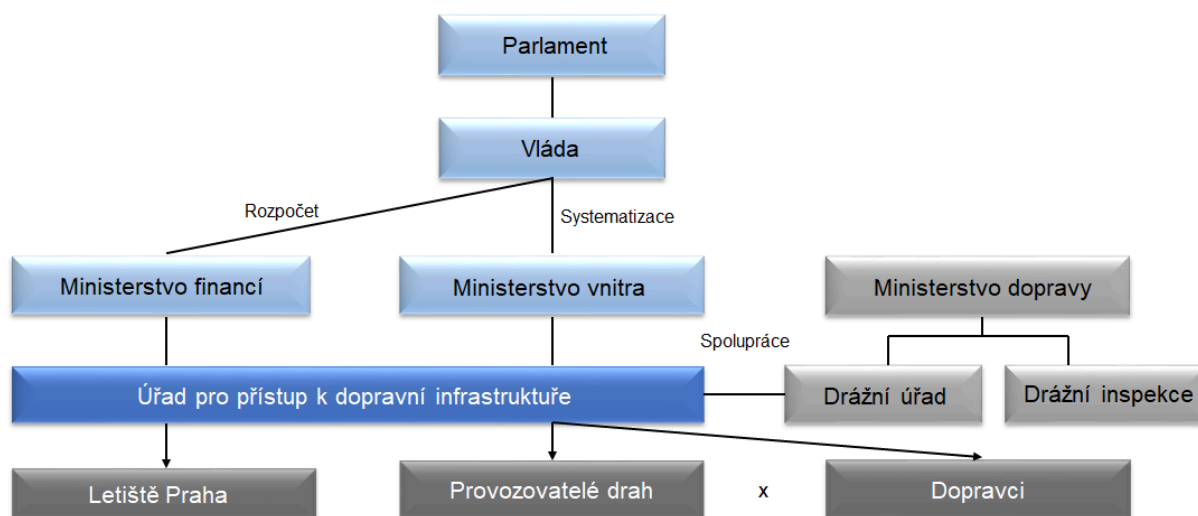
Na závěr bych rád uvedl, že v roce 2019 došlo ke stabilizaci pracovního týmu a zvýšení jeho úrovně. Výsledkem jeho činnosti je řádný výkon státní správy ve svěřených oblastech, naplnění zákonných požadavků a vládou stanovených úkolů. Úspěchem Úřadu je pravomocné soudní ukončení prvního případu, který se týkal zamítnutí provádění testu hospodářské vyváženosti smlouvy o provozování drážní dopravy. Zde soud rozhodnutí Úřadu potvrdil. Udržení vysokého standardu a další zkvalitnění činnosti Úřadu zůstává nadále naší prioritou a současně závazkem i pro roky následující.

Výkon státní správy v oblasti drah

Státní správa v oblasti drah je svěřena Ministerstvu dopravy, Drážnímu úřadu, Drážní inspekci a Úřadu. Kromě uvedených správních úřadů vykonávají některé kompetence v rámci přenesené působnosti obce. Ministerstvo dopravy plní především funkci legislativní, jeho další agenda souvisí se správou státem vlastněných podniků, a to Správou železniční dopravní cesty, státní organizací a Českými drahami, a.s.

Úřad působí v oblasti regulace přístupu k železniční dopravní infrastruktuře a v oblasti rozvoje trhu na železnici. Analogická situace je v letecké dopravě, zde je však působnost Úřadu omezena na dohled nad nediskriminačním přístupem k letištním službám na letišti Praha. Hlavním úkolem regulace je odstraňování jakýchkoliv překážek trhu a zajištění konkurenceschopnosti železniční dopravy. Základní podmínkou funkce regulačního úřadu je jeho nezávislost, kterou vyžaduje směrnice 2012/34/EU, o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. Postavení Úřadu na železničním trhu ukazuje následující schéma.

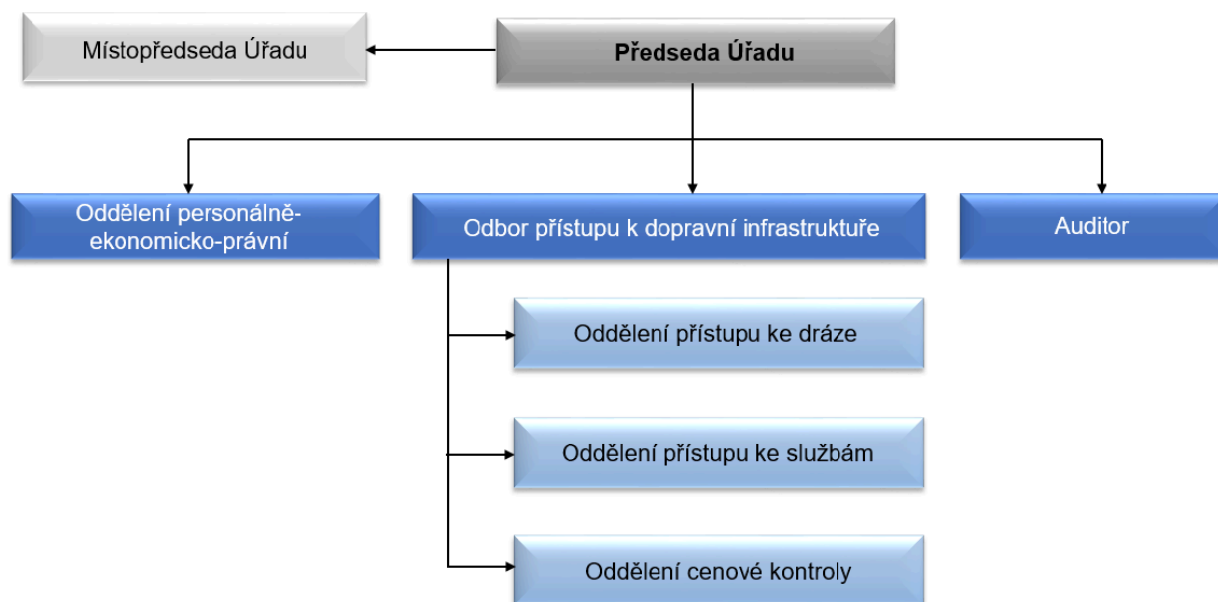
Obrázek 1: Postavení Úřadu v rámci železničního trhu

Úřad byl, jako ústřední orgán státní správy, zřízen zákonem č. 320/2016 Sb., o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, a dále na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. V čele Úřadu stojí předseda, který je podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, služebním orgánem pro zaměstnance Úřadu. Úřad je správcem kapitoly 373 státního rozpočtu a má celkový systemizovaný počet 24 zaměstnanců.

Výkon státní správy zajišťuje odbor přístupu k dopravní infrastruktuře. Ten se skládá z oddělení přístupu ke dráze, oddělení přístupu ke službám a oddělení cenové kontroly. Chod Úřadu zabezpečuje oddělení personálně-ekonomicko-právní, které má na starosti nejen hospodaření Úřadu a personalistiku, ale také právní a IT servis.

Obrázek 2: Organizační schéma Úřadu:

Výkon státní správy Úřadem

Kompetence a úkoly Úřadu vyplývají z celé řady zákonů a předpisů EU, případně jsou konkretizovány ve vyhláškách.

Nejdůležitější předpisy národní legislativy:

- zákon č. 320/2016 Sb., o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „zákon o Úřadu“)
- zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“)
- vyhláška č. 76/2017 Sb., o obsahu a rozsahu služeb poskytovaných dopravci provozovatelem dráhy a provozovatelem zařízení služeb
- vyhláška č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah
- zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), (dále jen „zákon o civilním letectví“)
- zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“)
- zákon č. 526/1990 Sb. o cenách (dále jen „zákon o cenách“)
- zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen
- Výměr MF, kterým se každoročně vydává seznam zboží s regulovanými cenami (zveřejňováno v Cenovém věstníku Ministerstva financí)
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“)
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- zákon č. 255/2016 Sb., o kontrole (kontrolní řád), (dále jen „kontrolní řád“)

Nejdůležitější používané dokumenty a předpisy evropské legislativy:

- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2018/1795, kterým se stanoví postup a kritéria pro provedení testu hospodářské vyváženosti podle článku 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2017/2177 ze dne 22. listopadu 2017 o přístupu k zařízením služeb a k službám souvisejícím s železniční dopravou
- rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/2075 ze dne 4. září 2017, kterým se nahrazuje příloha VII směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2370 ze dne 14. prosince 2016, kterou se mění směrnice 2012/34/EU, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/545 ze dne 7. dubna 2016 o postupech a kritériích týkajících se rámcových dohod pro přidělování kapacity železniční infrastruktury
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/1100 ze dne 7. července 2015 o povinnosti členských států předkládat zprávy v rámci sledování železničního trhu

- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/909 ze dne 12. června 2015 o způsobech výpočtu nákladů přímo vynaložených na provoz železniční dopravy
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/429 ze dne 13. března 2015, kterým se stanoví pravidla zohledňování nákladů způsobených emisemi hluku
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/171 ze dne 4. února 2015 o některých aspektech postupu vydávání licencí železničním podnikům
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/10 ze dne 6. ledna 2015 o kritériích pro žadatele o přidělení kapacity železniční infrastruktury a o zrušení prováděcího nařízení (EU) č. 870/2014
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 869/2014 ze dne 11. srpna 2014 o nových službách v osobní železniční dopravě
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 913/2010 ze dne 22. září 2010 o evropské železniční síti pro konkurenceschopnou nákladní dopravu
- rozhodnutí Komise 2009/750/ES ze dne 6. října 2009 o definici evropské služby elektronického mýtného a jejích technických prvků
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/52/ES ze dne 29. dubna 2004 o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného ve Společenství
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/12/ES ze dne 11. března 2009 o letištních poplatcích

Činnosti Úřadu

Úřad provádí správní, dozorové a kontrolní činnosti. Stěžejním předmětem výkonu státní správy je regulace přístupu na železniční dopravní cestu, přístupu k dalším službám včetně řešení sporů, a cenová kontrola v regulovaných oblastech, tj. užití železniční infrastruktury celostátních a regionálních drah a veřejně přístupných vleček, veřejné užití jinak veřejně nepřístupné vlečky a užití zařízení služeb pro účely bezprostředně související s provozováním drážní dopravy.

Činnosti dle zákona o dráhách v roce 2019

- rozhoduje o veřejné (ne)přístupnosti vleček (§ 22a)
- rozhoduje o smlouvě o přístupu na vlečku (§ 22a)
- schvaluje plán omezení provozování dráhy (§ 22c)
- posuzuje zákonnost podmínek k omezení provozování dráhy mimo plán (§ 23c)
- rozhoduje o uzavírání smlouvy o poskytnutí služeb (§ 23d)
- účastní se jednání koordinačního orgánu pro přiděl kapacity (§ 32)
- rozhoduje o převažujícím účelu provozování osobní dopravy (§ 34d)

- rozhoduje o ohrožení hospodářské vyváženosti drážní dopravy provozované na základě smlouvy o veřejných službách (§ 34d)
- rozhoduje o (ne)souladu prohlášení o dráze se zákonem (§ 34e)
- rozhoduje o (ne)souladu procesu přidělování kapacity (včetně rámcových smluv) se zákonem (§ 34f)
- posuzuje soulad smlouvy o provozování drážní dopravy se zákonem (§ 34g)
- rozhoduje o správních trestech za omezení provozování dráhy v rozporu s § 23b nebo § 23c
- rozhoduje o správních trestech za neumožnění užití veřejně nepřístupné vlečky v rozporu s § 22a
- rozhoduje o správních trestech za neumožnění využití přidělené kapacity a neumožnění provozovat drážní dopravu v rozporu s § 23 odst. 1 písm. a) nebo d)
- rozhoduje o správních trestech za neumožnění přístupu ke službám v rozporu s § 23 odst. 1 písm. b)
- rozhoduje o správních trestech za cenu za užití dopravní cesty nebo přidělení kapacity stanovenou diskriminačním způsobem v rozporu s § 23 odst. 1 písm. c)
- rozhoduje o správních trestech za neumožnění objezdu nesjízdného úseku v rozporu s § 23 odst. 1 písm. e)
- rozhoduje o správních trestech za nevedení seznamu provozovaných drah v rozporu s § 23 odst. 1 písm. f)
- rozhoduje o správních trestech za nezpracování analýzy přetížené dráhy v rozporu s § 23 odst. 5
- rozhoduje o správních trestech za nepřijetí plánu na odstranění přetížení dráhy v rozporu s § 23 odst. 6
- rozhoduje o správních trestech za nezpracování jízdního řádu podle § 40 odst. 1
- rozhoduje o správních trestech za neposkytnutí služby v rozporu s § 23d odst. 1
- rozhoduje o správních trestech za poskytování služeb nikoliv prostřednictvím pobočky a nevedení odděleného účetnictví při poskytování služeb v rozporu s § 23f
- rozhoduje o správních trestech za nezpracování prohlášení o dráze, jeho nezveřejnění a neumožnění se k němu vyjádřit v podle § 33 odst. 1
- rozhoduje o správních trestech za nepřidělení kapacity podle § 34, § 34a nebo § 34b
- vykonává státní dozor v rozsahu své působnosti
- provádí monitoring železničního trhu podle Prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1100 o povinnosti členských států předkládat zprávy v rámci sledování železničního trhu

Činnosti dle zákona o civilním letectví

- rozhoduje o souladu letištního ceníku s § 42e a o způsobu jeho stanovení (§ 42i)
- kontroluje plnění povinnosti provozovatele letiště a leteckého dopravce podle části čtvrté, hlavy VI zákona (§ 89a)
- rozhoduje o správních trestech za neprojednání letištního ceníku s leteckými dopravci podle § 42g

Činnosti dle zákona o pozemních komunikacích

- vyjadřuje se k podmínkám smlouvy podle § 22c a § 22e mezi poskytovatelem evropského mýtného a provozovatelem elektronického mýtného (§ 22h).

Činnosti dle zákona o cenách

- Úřad zjišťuje, zda nedochází k porušování zákona a cenových předpisů, a ověřuje správnost předkládaných podkladů pro řízení o porušení cenových předpisů,
- provádí cenovou kontrolu podle § 14
- projednává přestupky podle § 16

Správní řízení v roce 2019

Jedním z typů správního řízení je schvalování plánu omezení provozování dráhy, které je pravidelně vykonávanou agendou Úřadu. Protože je nezbytné provádět údržbu a modernizaci dráhy za provozu, určil zákonodárce jasná pravidla, za kterých je možné provozování dráhy omezit. Omezení provozování dráhy předchází proces projednání konkrétních výluk, a to zejména s dopravci. Cílem projednání je minimalizovat dopady omezení na dopravu. Schválení Úřadem podléhá každý návrh plánu omezení provozování dráhy nebo jeho změna, která přesahuje 24 hodin. Pokud jsou účastníky řízení zahraniční dopravci, může dojít v důsledku složitějšího doručování k prodloužení správního řízení.

Ke sporům mezi dopravci a provozovatelem dráhy docházelo v případech, kdy nebylo možné zajistit náhradní autobusovou dopravu (zejména s ohledem na nedostatek řidičů). Přestože tato situace nebyla zákonným důvodem k neschválení návrhu plánu, provozovatel dráhy vyšel dopravcům vstříc a výluky v takových případech nerealizoval. Další skupinou komplikovaných případů bylo schvalování omezení provozování dráhy spojené např. s přestavbou železničního uzlu v Brně, kde se budovalo nové staniční zabezpečovací zařízení, omezení provozování dráhy probíhalo v různých etapách od 9. 12. 2018 do 14. 12. 2019 a znamenalo pro obyvatele Brna značné dopravní komplikace. Zde Úřad mohl koordinovat omezení provozování dráhy železniční s tramvajové tak, aby byla zajištěna městská

i příměstská doprava. Od roku 2020, tj. po přijetí novely zákona o dráhách takovýto postup již nebude možný, protože omezení provozování tramvajové dráhy bude spadat do kompetence obcí (dražních správních úřadů).

Úřad vedl rovněž přestupková řízení. Kromě porušení pravidel cenové regulace, o nichž zpráva podrobněji pojednává v části týkající se cenové kontroly a státního dozoru, šlo o případ omezení provozování dráhy v rozporu se zákonem o dráhách. Úřad uznal obviněné společnosti vinnými a uložil jim pokuty v celkové výši 40 000,- Kč.

Dále bylo vedeno řízení o provedení testu hospodářské vyváženosti smlouvy o provozování drážní dopravy ve veřejných službách. Společnost Leo Express s. r. o. oznámila úmysl provozovat novou službu v oblasti osobní drážní dopravy na trase Praha hl. n. – Bratislava hl. st. O provedení testu hospodářské vyváženosti požádalo Ministerstvo dopravy, které ale přes opakované výzvy nezískalo požadované podklady od Českých drah. Proto byla žádost o provedení testu zamítnuta. Případné ohrožení hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících novou službou provozovanou společností Leo Express s. r. o. nebylo posuzováno a přístup společnosti Leo Express s. r. o. ke dráze nebyl omezen.

Nejnáročnější agendou, pokud jde o správní řízení, je posuzování souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách. Prohlášení o dráze je dokument, ve kterém provozovatel dráhy stanovuje kromě jiného pravidla pro přístup na dráhu a její užití, cenu za užití dráhy nebo přidělení kapacity a pravidla pro jejich výpočet a podmínky přístupu ke službám. Tyto podmínky jsou pak závazné a jsou zapracovány do smlouvy o provozování drážní dopravy mezi dopravcem a provozovatelem dráhy. Například k Prohlášení o dráze 2020 nebo navazujícím změnám prohlášení bylo podáno 5 podnětů a 3 řízení byla zahájena z moci úřední. Ve většině případů byl shledán nesoulad se zákonem o dráhách a bylo nařízeno napadené články přepracovat.

Komplikovaným případem bylo rozhodování ve věci ceny za použití přístupových komunikací pro cestující ve vlaku osobní dopravy, kterou Správa železniční dopravní cesty nově zavedla. Úřad svým rozhodnutím zakázal pasáže k těmto cenám používat, protože stanice, jako součásti přístupových komunikací pro cestující, nebyly rozděleny do jednotlivých kategorií. Dalšími důvody k pozastavení bylo, že neexistoval popis, které prostory stanice v ceně zahrnuty jsou, a které nikoliv. Navíc v některých stanicích ve vlastnictví Českých drah se tento poplatek platí jak Správě železniční dopravní cesty, tak Českým drahám. O tom však v prohlášení o dráze zmínka nebyla. Správa železniční dopravní cesty předmětné články na přelomu listopadu a prosince 2019 zrušila a nahradila novými. Ve výsledku sice odstranila záadu nerozdělení stanic do kategorií, ale popis rozsahu přístupových komunikací ani informace o stanicích Českých drah nedoplnila. Při tom předem vyhlášenou cenu téměř zdvojnásobila. Úřad byl nucen vydat předběžné opatření, kterým účinnost vydané změny pozastavil.

Vedle státem vlastněné železniční sítě Úřad řešil i spor o přístup na vlečku VÍTKOVICKÁ DOPRAVA, kterého se domáhal dopravce Cargo Motion, s.r.o. Úřad rozhodl, že provozovatel dráhy je povinen přístup na vlečku umožnit, a to za regulovanou cenu v souladu s cenovými předpisy. Vzhledem k ohrožení zastavení přístupu k ocelárnám po železnici Úřad vyloučil odkladný účinek. Rozhodnutí bylo vydáno v lednu 2019 a nabylo právní moci.

Významným sporem bylo nezahrnutí nástěnných informačních zařízení do zařízení služeb s ohledem na nezájem provozovatele k jejich poskytnutí ostatním dopravcům. Předmětem sporu byla skutečnost, že provozovatel zařízení služeb prohlašoval, že o zařízení služeb nejde. Vzhledem k tomu, že zařízení k poskytování služeb sloužilo, nařídil Úřad jeho provozovateli, aby jej nabídl. V době vydání rozhodnutí však došlo ke změně definice zařízení služeb v zákoně o dráhách, která nově fakticky vyloučí provozovateli povinnost zařízení nabídnout. Přístupem k těmto službám dochází k výraznému znevýhodnění soukromých dopravců v osobní dopravě. Vzhledem k podezření, že došlo též k porušení pravidel hospodářské soutěže, Úřad v rámci spolupráce informoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

V oblasti vyjednávání letištních poplatků a řešení otázek interoperability evropského elektronického mýta v roce 2019 se vyskytly řady námitek. Žádná z nich však nebyla Úřadu vznesena stanoveným úředním postupem.

Řízení o opravných prostředcích

Proti většině rozhodnutí vydaných v řízení o posouzení souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách a rozhodnutí o přestupcích využívají účastníci řízení opravné prostředky a podávají rozklady. O rozkladech rozhoduje předseda Úřadu na základě návrhů předložených rozkladovou komisí. Členy rozkladové komise jsou většinou externí specialisté na správní i dopravní právo a rovněž odborníci na železniční dopravu.

Soudní řízení

Mezi další rozsáhlé agendy Úřadu patří zpracování vyjádření a jiných dokumentů k žalobám podaným účastníky správních řízení proti rozhodnutím Úřadu. V případech, kdy Úřad rozhoduje ve sporném správním řízení nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (např. posuzování souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách), jsou k projednání žaloby příslušné obecné soudy. Žaloby proti rozhodnutím Úřadu vydaným v klasickém správním řízení (např. omezení provozování dráhy) projednávají správní soudy. Počet žalob postupně narůstá a vyžaduje precizní a rychlé zpracování podkladů pro soudy.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2018, č. j. 6 A 234/2017 - 145, týkající se správní žaloby společnosti České dráhy, a. s., byl napaden kasační stížností. Ve správním řízení, a následně i v řízení před soudy, se řešila otázka, zda měl být v roce 2017 prováděn test hospodářské vyváženosti či nikoliv. Příčinou sporu byla nejasná přechodná ustanovení novely zákona o dráhách. Městský soud v Praze dal Úřadu za pravdu a Nejvyšší správní soud jeho rozsudek potvrdil a kasační stížnost zamítl rozsudkem ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 As 19/2019 – 67, se závěrem, že Úřad postupoval v souladu se zákonem o dráhách a test hospodářské vyváženosti podle § 34d zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění zákona č. 319/2016 Sb., bylo možno použít až v souvislosti s přidělováním kapacity v kalendářním roce 2018.

V roce 2019 nebylo vydáno žádné další meritorní rozhodnutí ani obecným soudem ani správním soudem. Obecné soudy se znovu zabývaly příslušností soudů k řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému v řízení o přezkoumání souladu prohlášení o dráze se zákonem. I nadále platí závěr vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2014, č. j. 1 As 28/2014-62, a příslušné jsou soudy v občanském soudním řízení podle části páté občanského soudního řádu.

Žaloby podané k obecným soudům se týkají rozhodnutí vydaných Úřadem v řízení o posouzení souladu prohlášení o dráze se zákonem o dráhách. Žaloby podané správnímu soudu se vztahují k řízení o přestupku a řízením o omezení provozování dráhy.

Setkání s aktéry trhu 2019

Úřad zorganizoval dne 12. 3. 2019 setkání s dopravci, provozovateli dráhy, zástupci cestujících, regionálních organizátorů, Ministerstva dopravy a dalších dotčených osob. Takovéto setkání je povinen organizovat na základě § 57a odst. 6 zákona o dráhách. Cílem setkání bylo kromě představení činnosti Úřadu, také přednesení zkušeností se schvalováním plánů omezení provozování dráhy, informace o nově vydaných evropských předpisech (prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2018/1795, kterým se stanoví postup a kritéria pro provedení testu hospodářské vyváženosti podle článku 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2017/2177 ze dne 22. listopadu 2017 o přístupu k zařízením služeb a ke službám souvisejícím s železniční dopravou). Dále byli účastníci seznámeni s informacemi o výsledcích z monitorování železničního trhu, proběhla diskuze nad problematikou vztahů provozovatel dráhy – přidělců – dopravce a o bariérách rozvoje. Účastníci byli seznámeni se souvisejícími předpisy, které jsou poměrně komplikované i pro odborníky. Účastníci hodnotili velmi pozitivně obsah a průběh setkání, přednášky a diskuze pro ně byly přínosem.

Další takovéto setkání se předpokládá v roce 2021.

Monitoring železničního trhu

Úřad Evropské komisi předkládá zprávy o využívání sítí a vývoji technických a hospodářských podmínek a rozvoji trhu v oblasti železniční dopravy zpracované podle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/1100, o povinnosti členských států předkládat zprávy v rámci sledování železničního trhu.

Obsahem zpráv jsou údaje o vývoji poplatků za použití infrastruktury, o výši nákladů na její údržbu a modernizaci, o vyhovění žádostem o přidělení kapacity dráhy, míry jejího přetížení, a kvality železničních služeb. Dále se monitoring zaměřuje na objem služeb a na výnosy ze služeb poskytovaných v různých segmentech trhu (doprava nákladní a doprava osobní příměstská, regionální nebo dálková) a její podíl na závazcích veřejné služby a mimo ně. Součástí zjišťování je rovněž stupeň otevřenosti trhu, otázky vlastnictví a správy důležitých zařízení služeb poskytovaných dopravcům, nebo zaměstnanosti a sociálních podmínek v železničních podnicích.

V roce 2019 předkládal Úřad údaje za rok 2018. Problémem agendy je, že citované nařízení není řádně transponováno do právního systému České republiky a prakticky neexistuje právní vymahatelnost potřebných informací. Proto se Úřad přiklání k odhadům a přepočtu údajů z jiných hodnot, čímž vznikají určité nepřesnosti.

Cenová kontrola a státní dozor

Úřad je oprávněn k výkonu státního dozoru podle zákona o dráhách, ale také k provádění cenových kontrol v oblasti užívání drážní dopravní infrastruktury a zařízení služeb. Na základě zákona o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, provádí cenovou kontrolu ve smyslu zákona o cenách a zjišťuje, zda nedochází k porušování cenových předpisů v oblasti cen za užití dráhy, cen za přidělení kapacity dráhy a cen za poskytnutí služby prostřednictvím zařízení služeb. Při vlastním výkonu se uplatňuje procesní postup podle kontrolního řádu. Kontrolní činnost Úřadu v roce 2019 vycházela ze schváleného plánu kontrol.

Zaměření kontrolní činnosti v oblasti cenové kontroly

Kontroly provedené oddělením cenové kontroly Úřadu v roce 2019 byly uskutečněny na základě vlastní iniciativy Úřadu dle předem schváleného ročního plánu kontrol. Kontrolní činnost je zaměřena na dodržování podmínek pro stanovení věcně usměrňovaných cen za užití železniční infrastruktury celostátních a regionálních drah, vleček a za užití zařízení služeb pro účely bezprostředně související s provozováním drážní dopravy ve smyslu § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách a vedení cenové evidence podle § 11 zákona o cenách.

Oddělení cenové kontroly v kalendářním roce 2019 dokončilo jednu cenovou kontrolu zahájenou v minulém sledovaném období, a zároveň s tím zahájilo celkem čtyři nové cenové kontroly. Jedna z těchto nově zahájených cenových kontrol byla včetně následného správního řízení o pokutě v roce 2019 i dokončena.

U všech kontrol uzavřených v roce 2019 bylo zjištěno porušení cenových předpisů, a ve dvou případech bylo i zahájeno řízení o přestupku podle zákona o přestupcích. V těchto řízeních bylo rozhodnuto o spáchání přestupku a byly uloženy pokuty. Jedna ve výši 25 000,- Kč, která byla již zaplacená, a druhá ve výši 15 000,- Kč, která byla potvrzena druhoinstančním rozhodnutím v únoru 2020.

Nejzávažnější zjištění bylo porušení pravidel věcné regulace cen za užití dráhy stanovených Správou železniční dopravní cesty. Zde nebyl doložen způsob rozdělení nákladů na přímé a nepřímé, nesouhlasila období kalkulace nákladů a výkonů, do ceny byly zahrnuty nedovolené položky. V návaznosti na výsledky pak Úřad řešil i úpravu prohlášení o dráze.

Státní dozor

Podle zákona o dráhách je Úřad zmocněn k výkonu státního dozoru. V roce 2019 dozorová činnost Úřadu vycházela z došlých podnětů nebo z moci úřední. Následně byly vykonány dva dozory. Následkem jednoho z nich Úřad z moci úřední zahájil řízení, a pravomocně rozhodl o uložení odstranění nedostatků v oblasti přístupu k zařízení služeb, v druhém případě zjištění ve věci provozuschopnosti dráhy předal podnět Drážnímu úřadu.

Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Úřad, jako povinný subjekt, vyřizuje žádosti o informace vztahující se k jeho působnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). V období od 1. 1. do 31. 12. 2019 přijal Úřad celkem 6 písemných žádostí, které byly podávány prostřednictvím datové schránky a elektronické podatelny.

Podávané žádosti o informace se týkaly témat:

- platy a odměny státních úředníků za rok 2018,
- rozkladová komise Úřadu,
- náhrady škody, újmy a regresní úhrady ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo

nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím nebyla podána.

Úřad vydal dvě rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, které se týkaly platu a odměn státních úředníků za rok 2018 – pověřence pro ochranu osobních údajů a povolání a profesních životopisů členů rozkladové komise; proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informací nebyl podán rozklad.

V roce 2019 nebyl vydán rozsudek soudu, který by se vztahoval k přezkoumání zákonnosti rozhodnutí Úřadu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací a nebyly tedy vynaloženy v souvislosti se soudním řízením o právech a povinnostech podle zákona žádné náklady. Úřad v tomto období neposkytl žádnou výhradní licenci.

Základní informace o žádostech a o činnosti Úřadu, vyplývající z právních předpisů, jsou zveřejněny na internetových stránkách www.updi.cz.

Mezinárodní aktivity

Vzhledem k požadované spolupráci v rámci EU je nutná účast zástupců Úřadu na mezinárodních jednáních. Na některých akcích je účast povinná, na některých jednáních se připravuje nová legislativa, takže zastoupení České republiky je více než žádoucí.

V oblasti zahraničních pracovních cest byly aktivity Úřadu soustředěny zejména na účast na jednáních Evropské komise v Bruselu. Ta organizuje zejména plenární zasedání regulačních úřadů za účelem výměny informací a předávání zkušeností. Ty pak slouží jako zpětná vazba pro Komisi při přípravě dalších předpisů. Dalšími jednáními, organizovanými Komisí, byla setkání pracovní skupiny monitorování trhu. Ta jednak hodnotí výsledky sběru dat, jednak připravuje novelizaci stávajícího Prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1100 ze dne 7. července 2015 o sledování železničního trhu. Další důležitou pracovní skupinou, jejichž jednání se Úřad účastnil, byla novelizace nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 913/2010 o evropské železniční síti pro konkurenceschopnou nákladní dopravu. Cílem Komise je podpora železniční dopravy, novela by měla podpořit nákladní železniční dopravu. Informace o pracovní skupině byly dále předneseny a projednány se sdružením nákladních železničních dopravců ŽESNAD.CZ a se SŽDC. Evropské komisi byly zpět předneseny zkušenosti nákladních dopravců a jejich potřeby pro budoucnost.

Účast Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře na mezinárodních jednáních v rámci Evropské unie je nutná vzhledem k požadované funkci Úřadu v rámci zapojení do mezinárodní spolupráce.

Úřad je členem mezinárodního sdružení regulačních orgánů IRG Rail, jehož náplní je koordinovat spolupráci regulačních úřadů a vypracovávat společné zásady tak, jak to vyžaduje článek 57 směrnice 2012/34/EU. Proto byla důvodem další skupiny cest účast na těchto jednáních. Úřad se zúčastnil dvou plenárních zasedání a několika jednání pracovních skupin.

Dále se požaduje účast Úřadu na společných jednáních regulačních úřadů se zástupci výkonných rad železničních koridorů. Zde se řeší harmonizace postupu při přidělování kapacity a organizování dopravy na evropských železničních koridorech. V roce 2019 šlo o Severomořsko-baltský koridor, který v části pokrývá spojení mezi Prahou a hraničním přechodem Bad Schandau.

Posledním jednáním bylo zasedání sdružení evropských nezávislých dozorových orgánů letištních poplatků Thessaloniki forum v Aténách. Předmětem tohoto jednání byla informace o novelizaci směrnice 2009/12/ES o letištních poplatcích. Dále se probíraly dokumenty vyhotovené pracovními skupinami v oblasti postupů při regulaci letištních poplatků.

Zástupci úřadu se v roce 2019 zúčastnili celkem čtrnácti zahraničních pracovních cest. Z toho jedna zahraniční pracovní cesta vedla na Slovensko na jednání se zástupci slovenského regulačního úřadu, sedm zahraničních pracovních cest bylo do Belgie (Bruselu) na jednání Evropské komise, dvě zahraniční pracovní cesty byly uskutečněny do Portugalska, dvě zahraniční pracovní cesty do Německa, jedna zahraniční pracovní cesta do Rakouska, jedna zahraniční pracovní cesta do Řecka. Výdaje na zahraniční pracovní cesty byly ve výši 194 822,75 Kč. Evropská komise část cestovních výdajů na zahraniční pracovní cesty kompenzuje.

Hospodaření Úřadu

Úřad byl zřízen jako samostatný regulační úřad se samostatnou rozpočtovou kapitolou 373. Rozpočet na rok 2019 byl pro Úřad stanoven a schválen zákonem č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019. Podrobnosti o hospodaření Úřadu jsou obsaženy v materiálu **Návrh závěrečného účtu kapitoly 373 a hodnotící zpráva za rok 2019**. Přehled závazných ukazatelů a skutečností k 31. 12. 2019 je uvedený v tabulce č. 1.

Úřad nemá žádné podřízené úřady, neposkytuje žádné dotace. Veškeré jeho příjmy jsou potřebné pouze pro výkon státní správy. Schválený rozpočet byl ve výši 19 584 073,- Kč, konečný rozpočet k 31. 12. 2019 byl ve výši 25 101 745,- Kč. Konečný rozpočet zahrnuje zapojené nároky v částce 5 517 672,- Kč, kde 3 919 972,- Kč představují profilující nároky, dále se jedná o neprofilující nároky v částce 1 597 700,- Kč. Skutečné čerpání rozpočtu k 31. 12. 2019 bylo ve výši 22 849 747,40 Kč, tj. ve výši 91,03 % z konečného rozpočtu. Souhrnný ukazatel výdaje celkem stanovený pro rok 2019 byl dodržen.

Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů k 31. 12. 2019

Tabulka č. 1

Název ukazatele	Konečný rozpočet k 31. 12. 2019	Skutečnost k 31. 12. 2019	% plnění
Souhrnné ukazatele			
Příjmy celkem		94 676,85	
Výdaje celkem	25 101 745	22 849 747,40	91,03
Specifické ukazatele – příjmy			
Daňové příjmy		5 500	
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem		89 176,85	
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem			
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem			
Specifické ukazatele – výdaje			
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře	25 101 745	22 849 747,40	91,03
Průřezové ukazatele			
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	14 043 241	12 496 727	88,98
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	4 234 924	4 209 516	99,40
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	241 115	241 115	100
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	3 102 471	1 584 557	51,07
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	10 640 770	10 640 770	100
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozované od platů ústavních činitelů			
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.			
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem			
v tom: ze státního rozpočtu			
podíl rozpočtu Evropské unie			
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	2 232 390	2 232 389,50	99,99

Souhrnné ukazatele kapitoly 373 jsou příjmy celkem a výdaje celkem. Příjmy nebyly k 31. 12. 2019 rozpočtovány, celkové příjmy k 31. 12. 2019 byly ve výši 94 676,85 Kč. Specifické ukazatele kapitoly 373 zahrnují specifické ukazatele v podobě rozdělení na specifické ukazatele příjmy a specifické ukazatele výdaje. V případě kapitoly 373 se jednalo k 31. 12. 2019 o daňové příjmy, dále nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem. Specifický ukazatel příjmy celkem nebyl rozpočtován. Hodnota ukazatele příjmy celkem byla k 31. 12. 2019 ve výši 94 676,85 Kč. Dále se jednalo o specifický ukazatel výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu, který byl rozpočtován k 31. 12. 2019 v částce 19 584 073,- Kč, skutečnost byla k 31. 12. 2019 v částce 22 849 747,40 Kč včetně zapojených nároků ve výši 5 354 556,47 Kč. Specifické ukazatele stanovené pro rok 2019 byly dodrženy.

Průřezové ukazatele kapitoly 373 byly rozčleněny na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, převod fondu kulturních a sociálních potřeb, platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech, platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě. V případě kapitoly 373 ukazatel platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci byl rozpočtován k datu 31. 12. 2019 ve výši 12 355 659,- Kč, konečný rozpočet byl ve výši 14 043 241,- Kč. Skutečnost byla k 31. 12. 2019 v částce 12 496 727,- Kč včetně zapojených nároků u rozpočtové skladby 5013 platy zaměstnanců ve státní službě ve výši 1 687 582,- Kč. Ukazatel povinné pojistné placené zaměstnavatelem (sociální a zdravotní pojistné) byl k 31. 12. 2019 rozpočtován ve výši 4 200 924,- Kč, konečný rozpočet byl ve výši 4 234 924,- Kč včetně zapojených nároků ve výši 34 000,- Kč. Skutečnost byla k 31. 12. 2019 v částce 4 209 516,- Kč včetně zapojených nároků ve výši 33 686,- Kč. Ukazatel převod fondu kulturních a sociálních potřeb byl k 31. 12. 2019 rozpočtován ve výši 241 115,- Kč. Skutečnost byla k 31. 12. 2019 v částce 241 115,- Kč a odpovídá schválenému rozpočtu na rok 2019. Ukazatel platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech byl k 31. 12. 2019 rozpočtován ve výši 3 102 471,- Kč, skutečnost k 31. 12. 2019 byla v částce 1 584 557,- Kč, tj. ve výši 51,07 %. Ukazatel platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě byl k datu 31. 12. 2019 rozpočtován ve výši 8 953 188,- Kč, konečný rozpočet byl ve výši 10 640 770,- Kč, skutečnost k 31. 12. 2019 byla v částce 10 640 770,- Kč, tj. ve výši 100 %. Jednotlivé průřezové ukazatele stanovené pro rok 2019 byly dodrženy.

Kapitálové výdaje v rámci programového financování

Mezi hlavní cíle programového financování patřilo v roce 2019 dovybavení investičním softwarem pro oblast spisové služby. V rámci akce byla v roce 2019 dokončena realizace akce pořízení investičního softwaru Spisová služba Ginis v částce 2 232 389,50 Kč. Na financování nákupu softwaru v rámci předmětné akce byly zapojeny nároky na rozpočtové skladbě 6111. Základní stanovený ukazatel celkové výdaje vedený v informačním systému programového financování byl dodržen.

Výdaje účelově určené na programové financování je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2

Program č. 17301 o názvu Rozvoj a obnova materiálně technické základny ÚPDÍ ve stavu k 31. 12. 2019

Číslo akce	Název akce	Celková alokace finančních prostředků	Skutečnost za rok 2017 a 2018	Skutečnost za rok 2017, 2018, 2019	v %
173V011000001	Dopravní prostředky	700 000			
173V011000002	Programové vybavení	4 000 000	335 315	2 567 704,50	64,19
173V011000003	Stroje, přístroje	500 000	357 534	357 534	71,51
173V011000004	Výpočetní technika	1 900 000	1 739 028,95	1 739 028,95	91,53
17301	Celkem	7 100 000	2 431 877,95	4 664 267,45	65,69

K 31. 12. 2019 bylo alokováno na investice 7 100 000,- Kč, vyčerpano bylo úhrnem 4 664 267,45 Kč. Z tohoto důvodu bude mít Úřad v rámci celého programu k dispozici dosud nevyužité profilující nároky ve výši 2 435 732,55 Kč. V roce 2019 se předpokládal nákup 1 osobního automobilu nižší střední třídy. Nákup proběhl formou centrálních nákupů, automobil bude dodán v roce 2020. Třetí nedokončenou investiční akcí jsou stroje, přístroje, zařízení. Z této akce přejde do roku 2020 nákup zařízení pro evidenci docházky. Program rozvoje materiálně technické základny byl zpracován v době, kdy nebylo známo sídlo úřadu, stav budovy ani požadavky na vybavení odvíjející se z konkrétního stavu budovy sídla. V rámci pětiletého programu byly realizovány pouze ty akce, které jsou pro chod Úřadu nezbytné, jak bylo výše uvedeno. Ostatní akce budou opětovně přehodnoceny. Na základě tohoto přehodnocení budou buď dokončeny, nebo zrušeny, pokud nebudou shledány jako nezbytné.

Nároky vůči státnímu rozpočtu k 31. 12. 2019

K 31. 12. 2019 Úřad vykázal ve Státní pokladně nevyčerpané prostředky vůči konečnému rozpočtu úhrnem 28 523 826,95 Kč, tzv. nároky. Profilující nároky budou postupně zapojovány. V roce 2020 předpokládáme zapojení profilujících nároků na platy a ostatní osobní náklady, dále v rámci akcí EDS/SMVS na financování pořízení osobního automobilu standardní výbavy v částce 327 000,- Kč, na dovybavení Úřadu výpočetní technikou. U neprofilujících nároků předpokládáme zapojení v letech 2020 – 2022 pro oblast běžných provozních výdajů jako jsou zejména dovybavení úřadu, právní služby, školení, služby, údržba a rozvoj IT, provozování IT a na další běžné provozní výdaje, protože stávající rozpočet na rok 2020 je nepostačující k zajištění nezbytně nutného chodu Úřadu.

Systemizace a naplnění počtu pracovních a služebních míst

Pokud se týká počtu zaměstnanců, Úřad měl stanoven na základě schváleného rozpočtu k 1. 1. 2019 závazný ukazatel 24 zaměstnanců, z toho 4 zaměstnance v režimu zákoníku práce a 20 zaměstnanců v režimu služebního zákona. S účinností od 1. 3. 2019 proběhla změna systemizace Úřadu, a to přesun jednoho pracovního místa z režimu zákoníku práce ve prospěch počtu zaměstnanců ve službě. Po provedené změně měl Úřad stanoven na základě upraveného rozpočtu a provedené změny systemizace závazný ukazatel 24 zaměstnanců, z toho 3 zaměstnance v režimu zákoníku práce a 21 zaměstnanců ve službě. Jako skutečnost k 31. 12. 2019 vychází v přepočtených stavech celkový přepočtený stav zaměstnanců 21, z toho 2 zaměstnanci v režimu zákoníku práce a 19 zaměstnanců v režimu služebního zákona. Z toho vyplývá průměrný plat zaměstnance ve výši 48 215,- Kč, což odpovídá předpokládanému průměrnému platu z hlediska zapojení nároků na platy ve služebním zákoně.

Evidenční stavy celkového počtu zaměstnanců vždy k prvnímu dni v jednotlivých měsících v průběhu roku 2019 jsou uvedeny v tabulce č. 3 Evidenční stav zaměstnanců Úřadu v roce 2019.

Tabulka č. 3

Evidenční stav zaměstnanců Úřadu v jednotlivých měsících roku 2019

2019	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Počet	19	20	20	20	21	22	21	23	22	22	22	22

Úřad předpokládal naplnění všech systemizovaných míst v průběhu roku 2019. V průběhu roku však došlo k odchodu 1 zaměstnance a 1 zaměstnankyně nastoupila na mateřskou dovolenou. Výběr nových zaměstnanců je nutné vzhledem k obtížnosti jednotlivých agend provádět zodpovědně, což je vzhledem k organizaci výběrových řízení značně komplikované.

Přesto se podařilo obsadit téměř všechna systemizovaná místa a fyzický počet zaměstnanců Úřadu k 31. 12. 2019 byl v počtu 22 zaměstnanců celkem.

Z hlediska dodržování a prosazování principů rovného postavení mužů a žen jsou finanční prostředky kapitoly ve mzdové a platové oblasti vynakládány rovnoměrně. Princip genderové rovnosti je dodržován jak v záležitostech odměňování, tak při čerpání FKSP, při vzdělávání, v pracovních příležitostech a pracovních podmínkách jednotlivých zaměstnanců Úřadu. Úřad nevede žádnou grantovou a dotační politiku v dané oblasti. Ve vztahu poměru zaměstnaných žen a mužů zde prozatím převažují mírně ženy v počtu 13, zatímco mužů je 9.

Vnitřní a vnější kontroly

Ve sledovaném období roku 2019 neproběhly interní ani externí veřejnosprávní kontroly, které s ohledem na ukončenou personální a funkční stabilizaci Úřadu očekáváme v tomto roce.

Hospodaření a správu svěřených prostředků organizace monitoruje vnitřní kontrolní systém, s odpovědností a zapojením vedení Úřadu. Finanční řízení zahrnuje všechny fáze kontroly, za dodržení kontrolních zásad (např. kontrola čtyř očí), včetně interního auditu. Úřad transparentně zveřejňuje nákupy zboží a služeb nad 50 tisíc Kč v prostředí elektronického tržiště NEN a v registru smluv.

V roce 2019 proběhl interní audit v oblastech personalistiky a platů. Cílem auditu bylo prověření oblastí personalistiky a mzdové agendy za období od 1. 4. 2017 do 31. 7. 2019. Na základě šetření byla zjištěna dílčí pochybení ve výpočtu mezd a platů u několika zaměstnanců, které byly následně opraveny a doúčtovány. Výsledky auditu jsou uvedeny ve Zprávě o zjištění z vykonaného finančního auditu ze dne 15. 10. 2019.

Dále proběhl interní audit výdajových operací. Cílem vnitřního auditu bylo prověření 10 % všech transakcí spojených s nákupy materiálu a majetku, s objednáváním služeb a prověřením veškerých investičních akcí, včetně zanesení do evidence majetku. Výsledkem vnitřního auditu bylo poukázáno na drobné dílčí nedostatky vyplývající ze skutečnosti, že Úřad funguje teprve od 1. 4. 2017, které nebyly takového charakteru, aby zásadním způsobem ovlivnily výkon finančního řízení nebo funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému. Některé činnosti z hlediska zákona o finanční kontrole budou postupně zkvalitňovány. Výsledky provedeného vnitřního auditu byly blíže specifikovány ve Zprávě o zjištění z vykonaného auditu ze dne 31. 12. 2019. Další kontrolní audit bude proveden v průběhu roku 2020.

Proběhlé audity neodhalily významné nedostatky nebo chyby na straně účtování provozních a platových nákladů, ani v procesu nabývání majetku Úřadu, jeho účtování a evidenci. Některé činnosti z hlediska zákona o finanční kontrole budou postupně zkvalitňovány.

Avšak při výkonu vnitřního auditu nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu zákona o finanční kontrole. Výsledkem šetření jsou doporučení pro odstranění nedostatků v procesu administrace a možné chybivosti.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že rok 2019 byl úspěšný. Veškeré agendy se prakticky plně rozběhly. Další nabíhají v souvislosti se změnou zákona o dráhách od ledna 2020.

Z hlediska řízení a organizace bylo a zůstává nejdůležitějším úkolem dokončení zbývajících vnitřních předpisů. Proběhla implementace programového vybavení spisové služby a správního řízení. Naší prioritou je zvyšování kvality vykonávaných činností a prohlubování spolupráce s ostatními správními úřady. Nedůležitější otázkou bude obstát v nadcházejících soudních řízeních v podaných žalobách. Práci Úřadu by usnadnila i hlubší a přesnější transpozice evropské legislativy.

S ohledem na novelizaci zákona o dráhách lze předpokládat, že i rok 2020 bude neméně náročný a přinese nové úkoly a požadavky. Přesto jsme přesvědčeni, že dokážeme obstát a dosáhneme vytyčených cílů.